український католицький часопис

МІСІОНАР

*Рік заснування 1897 № 3 (53) * березень 1997*

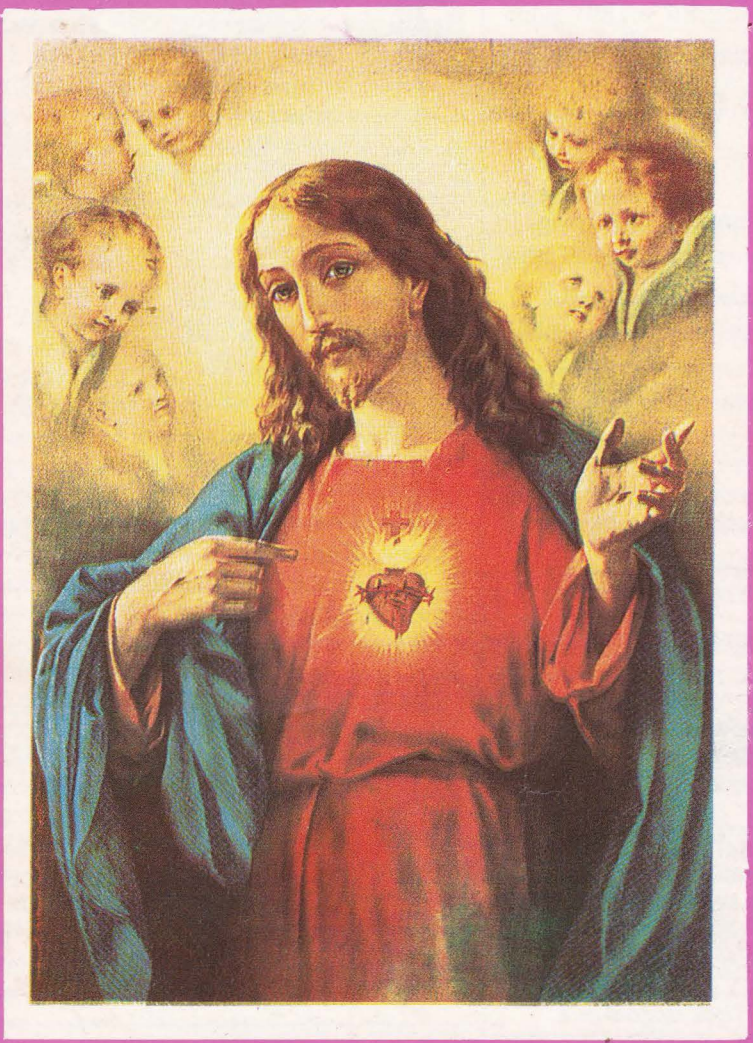

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український
католицький
часопис
Заснований у 1897 році
Засновники - Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво
ЛВ-№122

Головний редактор
о. Василь Зінько, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ

Літературне редагування та
коректура Ігоря Скленара

Комп'ютерна верстка
Ольги Кузьмич

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський
монастир ОО. Василіян
тел. 72-46-94

Підписано до друку 20.02.97 р.
Формат 70x100 1/16. Друк
офсетний. Папір друк. № 1.
Умов. друк. арк. 5,2. Умов.
фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид.
арк. 5,0. Тираж 3000 прим.
Зам. 6

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській книжковій друкарні
видавництва Отців Василіян
«Місіонер».
292310, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 1997.

ЗМІСТ

о. Василь Зінько, ЧСВВ
До століття "Місіонаря" 1
Намір Апостольства молитви на березень .. 3
Намір Апостольства молитви на квітень 5
о. Василь Й. Кундрат, ЧСВВ
Хрестопоклінна неділя 6
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Бог та Боже у Шевченковому "Кобзарі" 9
о. Павло Мадяр, ЧСВВ
За національне питання
по-християнськи 10
Ольга Крак
Різдво у Кристинополі 12
Чудотворна ікона у Жовкві 13
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
"Роздуми над щоденною Євангелією (1)" . 14
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
Пречиста Діва молиться за нас 16
Ростислав Крамар
Чи потрібна греко-католикам вервиця? ... 18
Вуйцік Марія
Спогади про отців Василіян 19
Євген Шидловський
І молодь гинула за віру 22
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Наші релігійно-почитальні особливості
за часів Хмельниччини 23
Іван Долинюк
Петербург — українське місто! 24
Марта Костецька
З місією на Схід 25
Олег Жук
"Нехай буде благословенне ім'я Господа
мого" 27
Петрусь 30

На обкладинці: Ісус Христос

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

ДО СТОЛІТТЯ "МІСІОНАРЯ"

Варто писати про цей ювілей, бо "Місіонар" в нашій Церкві та в українському суспільстві виконав дуже корисну працю і залишив за собою незабутній слід духовності в Галичині та інших краях, де поселився наш народ.

Цим разом ми подивимося на минуле "Місіонаря" з боку читача. Як то він сприймав цей друкований голос добромильських отців Василіян впродовж років, як з'являвся цей часопис між віруючим народом. Хоча мета видавців та читачів однакова, про що отці-місіонарі говорять під час своїх місій, тобто про спасіння душі, все ж таки існує певна різниця між тими, які видавали часопис, і людьми, які його читали.

От розповім, яку роль відіграв жовківський "Місіонар" у моєму житті. Перші зустрічі з часописом були в рідній хаті. Мій батько любив змалку книжки та часописи. І назбирав добру бібліотеку, яку тримав в етажерці у хаті. Зразу я не мав відваги переглядати книжки та пресу, що була поскладана на поличках. Та згодом, коли вже добре запізнався з технікою читання, то мені хотілося прочитати щось із батькової бібліотеки.

Пригадую, це було одного спекотного літа. На дворі сонце палить, а в хаті приємна прохолода і затишок. Бачу, що батько у доброму настрої і прошу, щоб дозволив щось прочитати з бібліотеки. Тоді він мені подає річник "Місіонаря" ще з-перед Першої світової війни. Батько був жандармом за австрійської влади у Галичині і

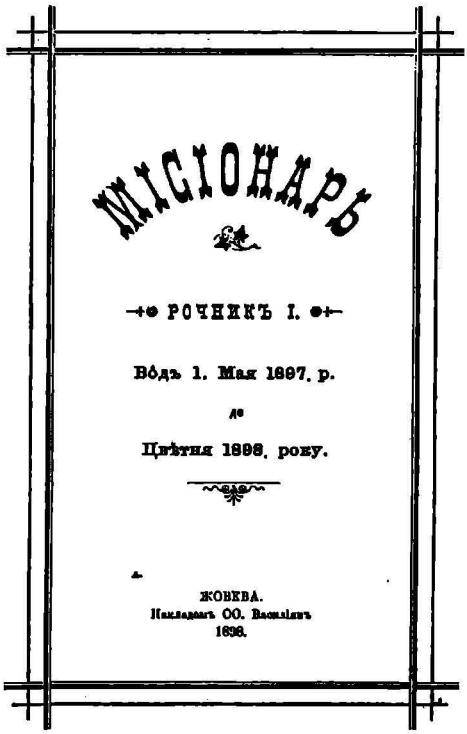
МІСІОНАРЪ

РОЧНИКЪ I.

Водъ 1. Мая 1897. р.

до

Цвѣтня 1898. року.

ЖОВКВА.
Накладомъ ОО. Василіянъ
1898.

Перший річник "Місіонаря"

служив на околицях Вадовіц біля Кракова, звідки походить теперішній Папа Іван Павло II. У ті роки запопадливо збирав книжки й часописи. Тутешні жителі знали, що тато українець, бо цього ніколи не приховував. І коли в листопаді 1918 року пішов воювати за Україну, то добрі люди зберегли його речі (серед них — бібліотеку), а після війни батько поїхав і забрав їх.

Коли я взяв до рук число "Місіонаря", то найперше мене вразили ілюстрації. Почав читати життя

святого і не міг відірватися. Не оминув і тих довгих подяк за ласки, які були вміщені на обкладинці. Прочитав й інші статті, які були написані доступною мовою. Я хоч малий, але усе розумів і мені здавалося, що зі сторінок "Місіонаря" говорить священик проповідь. Тому з того часу найцікавішою лектурою для мене були ті числа "Місіонаря". Не один приклад допоміг у майбутньому житті і став дороговказом, як поступати й на котрий бік дороги звертати.

Перед виїздом за кордон, до Аргентини, познайомився, при нагоді згадаю, з польським "Лицарем Непорочної" о. Максиміляна Кольбе, тепер святим. Цей часопис мав мій вуйко, що був латинником, Йосип Собєцкі. Коли ж був я у отців Редемптористів на Збоїських, великий інтерес мав до їхнього "Голосу Спасителя", що приходив з Йорктона (Канада). Його читали число за числом в їдальні за трапезою. Пізніший довголітній редактор о. Щудло, як і митрополит Германюк, були на новіціяті у Голоско під Львовом, і їх там бачив.

Знову повернуся до "Місіонаря", що спричинив у моєму житті велику переміну. Живучи у Чако в Аргентині, де не було нашої церкви, а до латинської - понад 20 кілометрів, то у неділю після довгої молитви на вервиці (цьому навчився у отців Редемптористів) часто сідав на коника і їхав до сусіда, українця Івана Мороза з Мостиського повіту. Він був одружений з темношкірою, але вони гарно жили, і в їхній хаті я почувався, наче в Україні.

Та почув, що приїхали до нього брат і сестра. Чекаю нетерпляче неділі, і як настала, то їду коником пополудні до Мороза. Поговорив з новоприбулими і бачу, що вони в руках мають число жовківського "Місіонаря". Переглядаю і там знаходжу світлину з підписом "Ювенат отців Василіян у Прудентополі (Бразилія)". Прошу гостей, щоб мені позичили цей номер додому. Радо погоджуються. І вже вертаюся до хати. Відвів коня і показую батькові світлину в "Місіонарі", бо хотів дуже продовжувати свої студії. З вісьмома роками науки ніхто не рахувався і мав я почуття недовченого.

Батько переглянувся з мамою і питає: "Хочеш написати, щоб прийняли тебе до ювенату?" Бачу, що мама так милостиво на мене дивиться. Мабуть, рада би була, якщо я згодився б. Кажу тоді: "Певно, що так!" Батько написав і за три тижні приніс з пошти лист о. Маркіяна Шкірпана. "Хай ваш син, Миколо, приїздить!" - була така відповідь. Важко, правда, було мені напередодні війни доїхати до того Прудентополя, але Господь і Пресвята Богородиця зі святими Йосипом і Миколаєм помогли. Потім був новіціят і студії, згодом став служити і при престолі...

Вже будучи священиком, відвідував з кропилом багато хат у Бразилії та Аргентині. Були роки, що й 1200 хат покропив, і часто мені люди показували гарно збережені річники жовківського "Місіонаря". Варто зазначити, що ці родини були дуже релігійно і національно свідомі. "Місіонар" серед цих людей зробив багато корисного і на такій великій віддалі вів спасенну місію.

Варто у століття появи "Місіонаря" скласти щиру подяку Богові за такий дар і помолитися за редакторів і видавців цього часопису!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

Оце Серце, що так дуже полюбило людей...

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірах Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА БЕРЕЗЕНЬ:

Загальний: ЩОБ БАГАТІ І БІДНІ КРАЇНИ В ДУСІ ВІДПОВІДАЛЬНОГО УЗГОДЖЕННЯ ПРАЦЮВАЛИ РАЗОМ ДЛЯ РОЗВИТКУ І МИРУ (Поблагословлене Святішим Отцем).

Давніше було аж три світи: перший - індустріальний і багатий, другий - соціалістичний і третій - це країни, що розвиваються чи нерозвинені бідні країни. Сьогодні загалом ділять світ на багаті й бідні держави.

У намірі задекларовано, щоб ці два світи погодилися та відчули спільну відповідальність за поступ і мир. Такі бажання не лише ми християни, маємо, але усі люди доброї волі. Тільки це прагнення має мати здорову

основу. Без неї годі щось зробити. А що це за така основа? Вона полягає у тому, аби і багаті, і бідні шанували природний Божий закон і права Господні.

Про це можна переконатися і у наші дні. Країни, де після Другої світової війни прийшли до влади християнські демократи чи загалом католики, розвивалися і поступали. Маємо на гадці Німеччину і Конрада Аденауера, Францію і Шумана, Італію і Алсідеса де Ґаспері. Саме ці країни знайшли спільну мову і створили європейську спільноту, яка суперничає у поступі зі США та Японією.

Де нема справжньої віри, то там жодного узгодження немає. А буде тільки брехня одних для інших. Це робили свого часу комуністи і дурили вільний світ, а він давав водити себе за ніс. І ще сьогодні деякі політики зітхають за померлим союзом.

Також без єдиної і правдивої віри не буде ніякої відповідальності, бо перед ким будуть відповідати ті, що самі собі поробили віри та й заснували "церкви"? Хіба перед самими собою, бо вони з Божими словами і вимогами цілком не рахуються...

Правдивий поступ та розвиток може здійснюватися лише на релігійному грунті. Без нього — це тільки будова на піску, її руїна буває велика. Коли нема в школах релігії і її заганяють в хлівець приватної спілки, то треба попрощатися з поступом. Поступ духовний і поступ матеріальний мають іти нога в ногу, а це тільки можливо при збереженні основних правд християнства.

І миру без Христа не буде, бо лише Він дає справжній мир. Отож ми, як громадяни, будуймо справжній мир і стараймося про істинний поступ і розвій. Не голосуймо за руйнівників власної хати - держави і не допустімо аби усякі неморальні типи верховодили!

Місійний: ЩОБ 175-та РІЧНИЦЯ КОНҐРЕҐАЦІЇ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ ВІРИ СПОНУКАЛА ХРИСТИЯН ДО БІЛЬШОЇ МІСІЙНОЇ СПІВПРАЦІ.

Конґреґація — це латинське слово, якщо по-нашому — це згромадження чи урядова установа. Управа Католицької Церкви має різні конґреґації, як держава — міністерства. Пропаганда віри мала на меті дбати про поширення християнства у інших краях, де слово Євангелії ще не дійшло. Це переважно були поганські та мусульманські країни.

За своїх 175 років існування ця установа провела плідну роботу в Африці, Азії та Океанії і нині завдяки їй там процвітає Католицька Церква.

Та одначе ще чотири п'ятих світового населення не знає і не визнає Христа, тому пригадуючи про цей ювілей, нам треба старатися оживити нашу місійну працю. Це можемо робити таки у нашому довкіллі, бо за поганами та безвірками не треба їхати аж на чорний чи інший далекий континент. Тому дбаймо за тих, які є віддаленими від Христових правд.

Місцевий: ЗА ПОКІРНУ МОЛИТВУ.

16-го лютого цього року випадає Неділя митаря і фарисея. Навчаємося з цієї притчі Христової належного звертання до Бога, покірної молитви. Ніколи не забуваймо, що негідні ми стояти перед Господом і до Нього звертатися, а тим більше ще перед Ним себе вивищувати, а інших — принижувати, як це робив фарисей.

Тільки, на жаль, такий фарисейський спосіб молитви і нині грапляється. Не раз вірні себе поділяють на дві категорії: більше віруючі

і звичайні вірні. Перші дозволяють собі навіть священика вчити побожності і намагаються ним керувати у справах, на яких зовсім або мало розуміються. Так воно не повинно бути. Коли ми ввійшли у дім Божий, то припадімо навколішки, і опустімо очі додолу та не зиркаймо, хто є і хто як поводиться у храмі Божому. І тоді биймося у груди і жаліймо за наші гріхи, та й будемо вислухані. Сам же Господь говорить, що Він гордим противиться, а смиренним дає благодать...

Покровитель на березень - СОФРОН, патріарх Єрусалимський (24.3)

Святий Софрон жив у сьомому столітті. Сирієць за національністю, праведний та відважний Архієпископ, Патріарх Єрусалиму. Оборонець правдивої католицької віри перед єретиками-монотелітами. Вони признавали в Христі лише одну волю, хоча він мав їх дві - і Божу, і людську, бо інакше не можна було Його вважати за Богочоловіка.

Помер на вигнанні, коли його столицю Єрусалим окупували Сарацини-араби. Цей святець нам вказує, як то треба обороняти правдиву Петрову віру проти усяких сектантів та їх поборювати, бо вони занапащують і свої, і що гірше, людські душі!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА КВІТЕНЬ:

Загальний: ЩОБ УЧАСТЬ У ЄВХАРИСТІЇ ВИЯВЛЯЛА ВІРНИМ СПРАВЖНЮ ВАРТІСТЬ ХРИСТИЯНСЬКОЇ СВОБОДИ, ЗГІДНО З НАУКОЮ 46-ГО МІЖНАРОДНОГО ЄВХАРИСТІЙНОГО КОНГРЕСУ.

Отож так треба причащатися, щоб визволитися від неволі гріха та пороків. І не боятися часто чи щодня приймати Святі Тайни!

Місійний: ЩОБ ХРИСТИЯНСЬКА ГРОМАДА В ГОНКОНЗІ ДАЛІ ВИЯВЛЯЛА СВІДОЦТВО ВІРИ І ЄДНОСТІ ТА СПРИЯЛА ДІАЛОГОВІ З КИТАЙСЬКИМ НАРОДОМ.

Гонконг має незабаром перейти під владу Китаю і треба молитися, щоб місцева Церква не стала поневоленою комуністичним режимом, який не хоче визнавати першенства Папи в Церкві, а насаджує свою "автокефалію", незалежність від Риму та залежність від цивільної влади.

Місцевий: ЗА СПРАВЖНЮ ВЕЛИКОДНЮ СПОВІДЬ ВІРНИХ І РІШУЧУ ПОПРАВУ ЖИТТЯ ТА НАВЕРНЕННЯ ДО БОГА І ЦЕРКВИ.

Покровитель на квітень — Свята МАРІЯ ЄГИПЕТСЬКА (14.4)

Вона вела зразу грішне життя, але приєднавшись до прощі до святих місць за поміччю Богородиці, навернулася і стала великою каянницею.

ХРЕСТОПОКЛІННА НЕДІЛЯ

Скульптура Мікеланджело "Пієта" у базиліці святого Петра (Ватикан).

Одні почуття маємо при смерті злочинця, а зовсім інші - при смерті невинної людини. При засудженні на смерть злочинця його мати в одній судовій залі висловилась так: "Мій син негідний співчуття. Від малого був злий, впертий. Мав добру жінку. Не мав ніякої причини заподіяти їй таку страшну смерть. Коли тільки палець вкладаємо до вогню, то як це болить, а він її цілою спалив у вогні". Після цих материнських слів ніхто з присутніх не мав співчуття до злочинця.

Але як почуваємося ми при смерті Ісуса Христа, коли знаємо, що Він - невинний. Не допустився жодної провини, не мав гріха, ні недосконалості. Він так сказав перед натовпом людей, серед котрих були і Його неприятелі: "Хто з вас може оскаржити Мене?" І ніхто не зголосився, бо Він справді був невинним.

Невинний, цілком невинний, але вмирає між розбійниками. Хто ж винен у Його смерті на хресті?

"Знаємо, - скажете, - що єврейські первосвященики і книжники у цьому винні". Так, але не тільки вони. Поміркуймо над цим. Вони любили свою релігію, свій закон, Святе Письмо Старого Завіту. І там було написано, що ніхто з людей не сміє зрівнятися з Богом. А коли б хтось вивищував себе над Богом і сказав про себе, що він - Син Божий, то хай такий помре. І книжники за те, що Ісус проголосив себе Сином Божим, наказали Його зв'язати, привели на свій суд і питали, чи Він насправді Син Божий. "Я є, - відповів Ісус, - і побачите Сина Чоловічого, який сидітиме праворуч Всемогутнього та йтиме по хмарах небесних" (Мр. 14, 62). Тоді первосвященик розгнівався і роздер на собі одежу на знак смутку, болю і гніву. Засудили Ісуса на смерть. Тому , здавалось би, що вони не мають такої великої провини за смерть Ісуса, бо покривали свою злість, посилаючись на свій закон, свою релігію, коли вчинили суд.

Хто ж тоді винен у Його смерті? Скажете: "Понтій Пілат, котрий дозволив Його розп'ясти". Але він виправдовував себе і всю вину хотів скинути на первосвящеників. І знаєте, що коли вислухав Ісуса, то так проголосив: "Жодної провини не знаходжу я на ньому" (Ів. 18, 38). І всіляко намагався оберегти Його від смерті. Дозволив, аби Його бичували

і понівеченого, побитого показав людям, щоб вони змилосердилися над Ним. "Подивіться: ось чоловік! Навіть не подібний на людину — наситіться тим, що він так збичований." Вони не заспокоїлися, кричали: "Розпни Його, розпни!" Потім Пилат наказав вивести на балкон відомого злочинця. Поставив його біля Ісуса і сказав натовпові, що на Пасху є звичай відпустити одного в'язня і він хоче здійснити це тепер. Пропонує, щоб вирішили, кого з цих двох має відпустити на волю: Варавву чи Ісуса. Гадав, що оберуть Ісуса. Але помилився. Просили відпустити Варавву і погрожували Пилату: "Коли його не розіпнеш, то скажемо цісарю, що ти не покарав того, котрий підбурює народ і забороняє платити податок кесареві. А кесар відбере у тебе медаль "Кесарів приятель". Отже, Пилат змушений був дати згоду на страту Ісуса. Та, вмивши руки, промовив: "Я не винен в крові праведника цього".

Хто ж тоді винен? Скажете: "Єврейський народ, котрий надав перевагу Варавві перед Христом". Але ні, цей народ не зовсім винен, бо пішов за своїми провідниками. Євреї терпіли окупацію римлян. Було це великим приниженням для віруючих євреїв, що погани над ними панують. Бажали порвати кайдани неволі. Коли мали перед собою двох людей: побитого, знівеченого Христа і здорового, сильного, сміливого антиримського партизана Варавву, думали собі так: "Христос нам не допоможе. Варавва — це мужній чоловік, котрий нам допоможе визволитися з ярма." До того ж були налаштовані проти Ісуса первосвященики та старшина. І віддали перевагу Варавві перед Ісусом. Тому не мають такої великої провини.

Тоді хто ж винен у Його смерті? Вкажу вам на свідків, котрі дадуть правдиву відповідь на ваше питання.

Перший — це пророк Ісая (жив 700 років перед Христом), котрий сказав: *"Він же був поранений за гріхи наші, роздавлений за беззаконня наші. Кара, що нас спасає, була на ньому, і його ранами ми вилікувані. Усі, як вівці, ми блукали; кожен ходив своєю дорогою; провини нас усіх Господь поклав на нього. Його мордовано, та він упокорявся і не розтуляв своїх уст; немов ягня, що на заріз ведуть його, немов німа вівця перед обстригачами не відкривав він уст"* (Іс. 53, 5-7).

Другий — це святий апостол Петро. У своєму першому листі свідчить ось так: *"... Не тлінним золотом чи сріблом ви були вибавлені від вашого життя суєтного, яке ви прийняли від батьків ваших, а дорогоцінною кров'ю Ісуса Христа, непорочного і чистого Ягняти..."* (1 Пт. 1, 18-19).

Третім свідком є святий апостол Павло. У першому листі до Тимотея пише: "Вірне це слово й повного довір'я гідне, що Христос Ісус прийшов у світ, щоб спасти грішних, з яких я — перший" (1 Тм. 1, 15).

Накінець, послухаймо самого Ісуса Христа: "За те Отець мій мене й любить, бо я кладу моє життя, щоб знову його взяти. Ніхто його в мене не забирає (це — означає: ні первосвященики, ні книжники, ні фарисеї, ні Пилат, ні єврейський народ — прим. авт.), бо я сам кладу його від себе" (Ів. 10, 17-18).

З цих відповідей бачимо, що ми всі маємо провину за смерть Христа. І тому є Божа ласка, котра не бажає нашої духовної смерті. Ми, люди, стали невірними і непослушними Небесному Отцю. Забули Його, відлучилися від Його спадщини. Прийшов на світ Син Божий, щоб це виправити. Щоб винагородити, виправити наш непослух і невірність

Небесному Отцю. І так стоїмо при смерті невинного, котру ми самі спричинили. Як почуваємося при такій думці? Чи це нам байдуже?

Поміркуймо спільно. Добрий, статечний батько з села відправив свою дочку на навчання до великого міста. Дбав про неї. Посилав їй гроші на одяг і взуття. Дочка була батькові вдячна. З радістю поспішала додому. Проте через рік вже перебуває в товаристві, котре в ній вбиває усе шляхетне і чисте.

Вона вже не спішить до батьківського дому, як раніше. Немає часу для батька, забула про нього. Батько дізнається, що дочка вже не вчиться. Він справедливо розгнівався на неї. Навіть не знає, де може бути його дочка. Проте має ще доброго, вірного старшого сина, лікаря. Просить його: "Сину, іди за нею. Вже два роки не знаю про неї нічого. Знайди її, заблукану у тернях і приведи додому. Скажи, що мої двері для неї завжди відчинені. І моє серце теж". Син бере відпустку. Шукає свою сестру у великому місті. Знаходить її, заплакану, обдурену, збезчещену, у боргах, ще й у в'язниці. Потрібно за неї виплатити борги. Потрібно її звільнити. Випорожнює гаманець і платить до останньої копійки. Звільняє її і привозить назад до батька.

Це лише незначний приклад, за допомогою якого зрозуміємо, відчуємо, що зробив для нас Господь Ісус Христос. Не випорожнив за нас ні гаманця до останньої копійки, не давав ні золота, ні срібла, але свою найдорогоціннішу кров до останньої краплі пролляв, щоб нас привести до великого життя в Бозі. Це є ласка! Це наш брат! Це наш охоронець! І такий сенс Його смерті на хресті.

Чи можемо бути байдужими до Його ласки?

Чи можемо не тужити за Ним?

Прийшли ми духом поцілувати Його святий хрест. Дбаймо, щоби ця вдячність не була одноразовою. Будьмо Йому впродовж цілого життя вдячні, як своєму охоронцеві. Він нас зберіг для себе. Отож, будьмо дітьми Господа і щоб ніщо не відлучало нас від Нього!

о. Василь Й. КУНДРАТ, ЧСВВ

Вітаємо!

Святіший Отець Папа Іван Павло II призначив впр. о. Лаврентія Данила Гуцуляка, ЧСВВ єпархом греко-католицької Едмонтонської єпархії. Досі о. Лаврентій був ігуменом Василіянського монастиря в Мондері, Альберта (Канада). Владика-номінат одержить єпископські свячення у світлий четвер, 3 квітня цього року. Редакція "Місіонаря" приєднується до усіх численних вітань і бажає владиці далі ревно служити на Славу Божу!

БОГ ТА БОЖЕ У ШЕВЧЕНКОВОМУ "КОБЗАРІ"

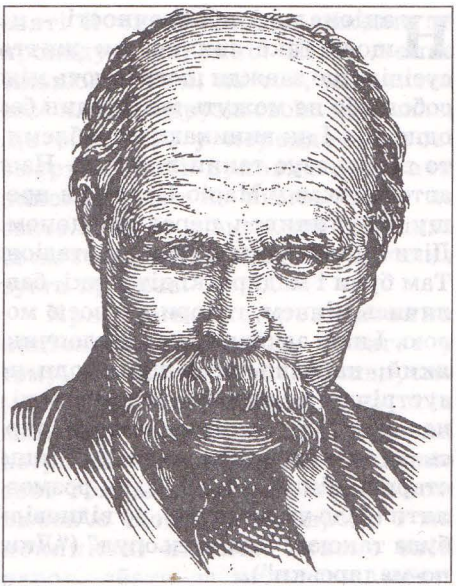

Михайло Драгоманов називає Тараса Григоровича "бібліїстом", і то слушно. Свого часу постарався я переконатися про біблійність нашого найбільшого поета і склав "Глоссарій релігійних первнів у Кобзарі". Це було у 1993 році, коли жив у Бразилії. Саме відкриття Шевченкового монументу спонукало мене до цього. Монумент стоїть коло церкви і монастиря отців Василіян у Прудентополі, Парана, Бразилія. На 58 сторінках записані ці первні.

"Глоссарій" має понад 150 гасел, які в свою чергу мають чимало цитат з творів Шевченка. Сам "Глоссарій" укладений таким чином, що спочатку є місце, де знаходиться питоме слово і саме слово у реченні. От, наприклад, "Сон, 65": "Тихо, як у раї, усюди Божа благодать" — на слово благодать.

От і обчислив, що слова *Бог, Божий і Господь* згадано в "Кобзарі" 485 разів, а звертання "Боже" — 113 разів.

Слова *свято, святий* — споріднені. Згадані до 160 разів. Багато місця присвячує Тарас Григорович молитві (біля 150 разів). Пречиста Діва Марія згадана до 30 разів, чернець-черниця — також до 30. Святе Причастя — Євхаристія — 5 разів, а небо — понад 10 разів.

У наших часах модернізму та пермісивізму дуже вперто і лукаво заперечують гріх, а поет Тарас згадує про гріх та споріднені з ним слова 30 разів. Про небо, вічну нагороду - понад десять разів, а про пекло - 15 разів. А пана того місця, не при нас, хрищених згадуючи, зазначив до 20 разів. Ми тут не беремо до уваги таких слів і релігійних понять, як церква, монастир, костел і різні свята та пости. Отак, аналізуючи всі слова у творах Шевченка, що стосуються релігії та Божого, то вийде майже півтора тисячі.

Має Тарас і деякі вислови, не дуже приємні для побожного вуха, але такі поетичні звороти цілком не можуть, як це товкли воду в ступі марксисти, зробити його безбожником. Шукайте більшого релігійного поета між світовими, то не знайдете! Бачимо, яку нам перлу подарував Господь Бог... Слава Йому!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

ЗА НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ ПО-ХРИСТИЯНСЬКИ

Національні суперечності - це щось таке звичне, як життя сусідів, що завжди щось мають між собою, бо не можуть жити один без одного... І як виникають проблеми, то це показує такий випадок. Наш автобус їхав у Маріо-Повчу на прощу і зупинився перед кордоном. Діти пішли грати футбол на стадіон. Там були і мадярські діти, які, бавлячись м'ячем, говорили своєю мовою. І наш закарпатський хлопчик, який, напевно, досі ще ніколи не зустрічав чужинця, закричав під час гри: "Ти не говори го-мадярськи, бо я нічого не розумію!" Інша старша жінка запитала, як розмовляти (село українське), то відповідь була такою: "Чок модьорул" ("Лиш по-мадярськи").

Але якщо Господь створив різні народи і вони мають різну культуру та традиції, зрозуміло, що між ними будуть непорозуміння. А вони бувають й дуже болючі, бо з ними пов'язані і матеріальні інтереси: право на землю, право на владу, право на першість, а відтак і на свою релігію. Біблія змальовує картину великих страждань ізраїльського народу і його боротьби з поганськими народами аж до їх винищення за свою віру в єдиного правдивого Бога-Єгову... І багато питають, чи то з волі Божої була та страшна різанина, що тривала за пророка Іллі?

Зрозуміло, що не все є ідеальним в історії, але тепер вже все позаду. Ми бачимо, що якщо б Ізраїль не обороняв так послідовно свою релігію, він ніколи б її не зберіг. Коли читаємо про знищення поганських жерців і нечисленних народів, то ніколи не треба забувати і про ті людські жертви, що приносились Молохові та іншим "нечестивим".

Україна, земля обдарована Богом всіма багатствами, могла б справді спливати медом і молоком, але скільки нас гнобили інші та скільки мали зрадників, ренегатів і несвідомих свого національного "Я". Це виразніше бачимо нині, коли справді чудом Божим Україна здобула свою свободу. Для інших народів це було б великим щастям, радістю, що врешті ми всі можемо почуватися у рідній хаті, як у себе вдома, а більшість наших українців вважають це за якесь нещастя і продаються без докорів сумління своїм колишнім ворогам. І їх навіть судити не можна, бо вони за звичкою повторюють і далі, що українці "бандити", українці "раби", українці "варвари" і т. д. Правда, вони вже звикли на "панський" хліб, коли до столу подають вже все готове, а "ідеологія" вже продумана до кінця. Для них найбільш небажаними і ненависними є свідомі українці, бо вони тривожать їх "немічну совість".

А тривожити є за що! Історія - невмолимий суддя і вона узагальнює свідчення проти нас. Врешті треба сказати: чи є українська нація, чи її взагалі немає. Якщо немає, то чому не добити тих кількох бунтівників, які видумали якусь неіснуючу націю і тривожать душі багатьох людей, а то і цілі народи: росіян, поляків, мадярів, словаків, румунів і т. д. ...

Чи не кращe б українцям розійтися по сусідніх околицях і попросити інших господарів навести порядок у їх рідному домі? А українці будуть лише слухняними лакеями? Воно так легко на душі, коли не треба відповідати ні за релігію, ні культуру, ні історію, ні за майбутнє, і то "свого" народу, кров якого тече у наших венах і мова якого нагадує тобі, хто ти насправді є! Спробуйте запитати більшість закарпатців, що вони скажуть про Августина Волошина. Будете знати всю історичну правду. Вийшовши з традиційної священичої греко-католицької сім'ї, навчався в угорських вищих школах, жив довгий час, як і інші греко-католицькі священики, виконуючи чесно свої обов'язки. Можливо, більше, ніж інші, займався вихованням молоді, бо видавав цінні педагогічні підручники, зробив дещо більше, ніж інші священики для добра нашої Церкви, бо подбав за Чин сестер Василіянок на Закарпатті, зобов'язав виховувати молодь і заснувати сиротинці, які утримував. І коли бачив, що безбожники сильно агітують українців, заснував свою християнську партію, яка старалась голосити народові християнську соціальну науку... Дочекався того моменту, що на руїнах Чехо-Словацької Республіки утворився все-ж-таки клаптик вільної України і він не вагався взяти на себе величезний тягар (бо немає нікого іншого) і був зі своїм народом до кінця... Проголосив Карпатську Україну у такий час, що це вже було рівнозначне зашморгові на шиї. Хто проголошує самостійність держави, коли вона вже цілковито у руках ворогів? Але сталось у 1991 році чудо: всі насильники і імперіалісти, які вважали себе вище від Бога, програли, а бідна гнана Україна виграла. Якщо хтось не розумів, то наш Президент бачив виразно, чим закінчиться оборона бідного та нещасного народу і тому він перший пішов свідомо на такий крок. І такі святі й чисті жертви ніколи не пропадуть даремно! Ніхто немає більшої любові, як той, що життя своє кладе за друзів своїх. Ісус знав, що говорив, у переддень своєї смерті. Наші духовні ренегати напевно тому не вимовляють це святе ім'я, бо знають, що обпалить їх як серафимський вуголь обпалив вуста пророка.

Християнське розв'язання національних питань полягає у тому, що ми подивляємо, шануємо (намагаємося наслідувати) всіх великих, чесних і справедливих патріотів світу. Глибоко схиляємо свої голови перед їх героїчною любов'ю щодо свого народу і ми покликані любити власне свій народ, дбати за культуру, мову, релігію Рідного Дому... І це так, аби у ньому почувались вдома і ті люди, що за певних причин живуть поза своїм рідним домом. Шануй, Ізраїлю, чужинця, бо і ти був чужинцем (а навіть рабом) в чужій землі.

Зрозуміло, наше християнство мусить стояти вище всіх національних питань, але поки нам хтось не пояснить, чому Бог так дуже дбав за ізраїльський народ і чому Ісус заснував свою Церкву цілковито в осередку одного народу (чи не тому, що його зв'язувала одна мова, культура, традиція), доти і ми всі будемо так дбати за свій народ, як кожний дбає за свій дім і родину.

о. Павло МАДЯР, ЧСВВ
1.07.1996 р.

РІЗДВО У КРИСТИНОПОЛІ

Весело пройшли Різдвяні свята у Кристинополі. До монастирської церкви отців Василіян сходилось чимало людей на святкові Богослужіння. На Різдво відбулась святкова відправа, яка розпочалась Утренею. Службу Божу правив о. Андрій Шагала з Крехівського монастиря св. Миколая. Всі були духовно піднесені. Мелодійно линули чудові колядки. Від хати до хати йшли люди з колядами , поділяючи різдвяну радість.

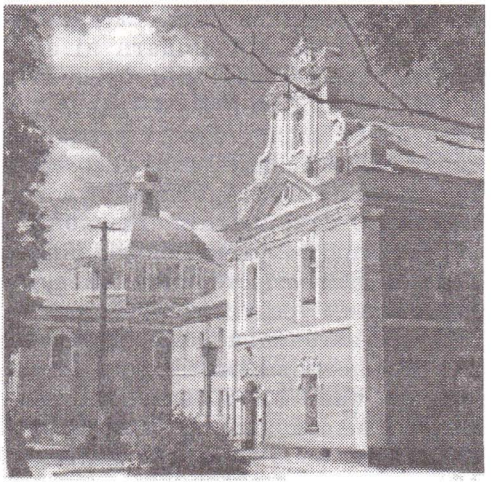

На світлині: церква і монастир отців Василіян у м. Кристинополі, Львівська обл.

У палаці "Просвіта" нашого міста відбувся велелюдний духовний вечір, у якому брали участь брати-новики з Крехівського монастиря. З доповіддю на тему "Небо і земля торжествують" виступив о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ. Потім вертеп продемонстрували братиновики. Священики о. Андрій Шагала і о. Йосафат Воротняк відповіли на численні запитання присутніх.

В самому монастирі отців Василіян радість була велика. На свята прибули у дружню монашу спільноту брати-студенти із Загреба і Варшави, а також взяв участь у торжествах старенький, важко хворий о. Маркіян Когут, який довгий час лежав у своїй келії.

Після вечірніх Богослужінь сотні людей збирались у центрі міста біля ялинки, щоб поколядувати. До зоряного неба линули мелодійні українські колядки. Раділо небо і земля — Народженню Божого дитяти.

ДУХОВНА ВІДНОВА

В новозбудованому монастирі сестер Служебниць, що у Кристинополі, відбулась духовна віднова молодих сестер. В ній брали участь понад 20 сестер, які ще не прийняли вічні обіти. Духовна віднова тривала під керівництвом сестри Любомири. Змістовні науки для сестер Служебниць проводили о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ, о. Гліб Лончина, студит, а також Провінційна Настоятелька сестра Марта Козак.

ПОСВЯЧЕННЯ ХРЕСТА

В Кристинополі на старому місті, на вулиці Йосифа Сліпого, споруджено великий хрест з нагоди незалежності України, а також з нагоди

великих релігійних ювілеїв, таких як тисячоліття хрищення України, 400-ліття Берестейського поєднання та двотисячоліття від народження Ісуса Христа (це варто було б відмітити на пам'ятній таблиці).

Велика процесія вірних з церковними хоругвами вирушила до місця встановлення хреста. Священики о. Йосафат і о. Дмитро виголосили проповіді, а також посвятили встановлений хрест.

ЗУСТРІЧІ З МОЛОДДЮ

В приміщенні "Харітасу" у місті Кристинополі були зустрічі з молоддю. Там провадилися змістовні науки сестрою Служебницею Михайлиною для юнаків і дівчат. Навчав і о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ.

Під час Різдвяних свят молодь ходила з вертепом, а зароблені кошти подарувала церкві св. Юрія.

Молодь міста Кристинополя під проводом сестер Служебниць гарно організувала подячну молитву у переддень старого Нового року.

Духовна праця з молоддю дає хороші плоди і веде до християнського життя.

ЧУДОТВОРНА ІКОНА У ЖОВКВІ

Нову хвилю духовного піднесення викликало у християн Жовкви та навколишніх сіл перебування у храмах чудотворної ікони Зарваницької Матері Божої.

Спочатку образ був у храмі св. Йосафата. Там же співали Молебень до Матері Божої, були нічні молитовні чування.

Потім процесія вірних з хоругвами вирушила до статуї Матері Божої, що у центрі міста. Попереду йшли діти з букетами різнобарвних квітів. Мелодійно линули містом у тиші коляди. Зимові проміння сонця осяяли Чудотворну ікону Матері Божої, її іскорки любові торкнулись сердець людей, які прийшли поклонитись нашій Небесній Неньці. Лине в ранковій тиші мелодія церковних дзвонів. До статуї Матері Божої прямує процесія вірних з фанами римо-католицького костьолу св. Лаврентія. Настоятель костьолу о. Базилій Павелко звертається до присутніх з проповіддю, у якій закликає їх до навернення, до молитви, щоб отримали щедрі ласки за посередництвом Непорочної Діви Марії.

Потім чудотворний образ торжественно перенесли до василіянської церкви Пресвятого Серця Христового. Тут співали подячний Молебень до Матері Божої. Ангельськими голосами линули чудові мелодії пісень до Богородиці у виконанні сестер Служебниць, які є на новіціяті у Жовкві. Нескінченним потоком йшли люди цілими родинами, щоб віддати шану і поклін Небесній Цариці, нашій заступниці Непорочній Діві Марії, щоб помолитись, випросити щирих Божих ласк і благословення для своїх дітей, рідних, для нашої України.

Матеріали підготувала
Ольга КРАК, м. Жовква

"РОЗДУМИ НАД ЩОДЕННОЮ ЄВАНГЕЛІЄЮ (1)"

"Я прославлю Тебе, Отче, Господа неба і землі, що Ти затаїв це від мудрих та розумних і, що відкрив це немовлятам".

Від розумних цього світу приховані численні таємниці, серед них і таємниця перемоги над злом. В більшості мудрі люди, тобто всі, які логічно мислять, вважають, що "сильні світу цього" мають всю владу, можуть робити все, що хочуть, можуть примусити будь-кого на певну користолюбну для них справу, можуть змусити людей мовчати, покриваючи свої негідні вчинки, можуть "купити" людей, найняти їх собі на службу. Отож думають вони, що можуть бути свого роду володарями, царями цього світу. І так воно в дійсності виглядає. За гроші, здається, можна купити все. Хто має силу, військо, владу, може робити, що хоче і ніхто йому не перешкодить. І тому багато людей прагнуть грошей та влади. Але це все в очах Божих - глупота. Бо в дійсності, хоч можуть робити, що хочуть "сильні світу цього", однак є межа усьому і дуже скоро прийде час, коли вони будуть немічні і все це у них забереться. Побачать вони, що все те, що мали - лише повітряна куля, яку пробито, її вже більше немає, ні її краси, ні її величі, ні могутності. І тоді-то людина зрозуміє свої помилки, але, на жаль, запізно. Отож, справжня мудрість полягає в тому, щоб

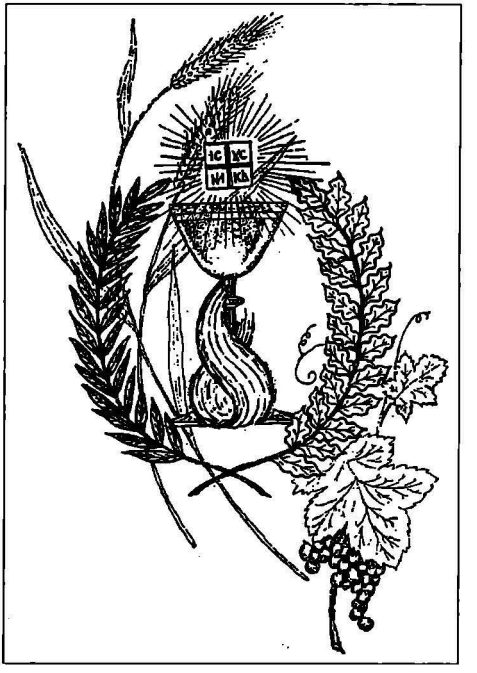

здобути таку велич, яка ніколи не може зникнути, а це зрозуміють тільки "маленькі", тільки покірливі, яких Господь просвітив і вони ту велич здобули своєчасно. Це людина не може вивчити з книг, цього не може пізнати своєю людською логікою, своїм розумом. Це потрібно, щоб Господь ВІДКРИВ людям, щоб відкрив тим, які хочуть бути малі, і що, якраз, задля того

Господь їх зробить великими. Це, звичайно є ті люди, які за Божу справу, за правду, за справедливість, які постійно і відважно стоять на тій самій дорозі. Через те, що вони заважають "сильним світу цього", їх намагаються знищити і багатьох з них в дійсності знищили, але переможені все-таки залишаються переможцями. Це ті люди, яких ми називаємо мучениками, як, наприклад, святий архидиякон і первомученик Стефан. А дуже часто св. Церква ставить нам як приклад до наслідування не одного, а сотні і тисячі таких мучеників. Двадцять тисяч замордованих в один день в Никомидії - це справжня трагедія, нечувана трагедія, навіть у війнах, мабуть, не буває такого, що загине двадцять тисяч в один день (хібащо велика кількість жертв була в Хіросімі-Нагасакі). Коли думаємо про катастрофу, видається, що програло добро, а темна сила перемогла. Тим часом і це була воля Божа. Господь дав нагоду усім тим малим, яким ВІДКРИВ велич мучеництва, здобути той вінець перемоги і осягнути, властиво те, про що мріє кожна людина - вінець, котрий не проминає. Вони здобули ту перемогу, яка буде вічно сяяти, тому і всі ми повинні мріяти про той вінець, який не проминає. Молімося: "ПРОСВІТИ мене Господи так, щоби здобути ту велич. Чи це буде зношення усіляких щоденних труднощів, чи болю, чи то буде якесь покірливе ставлення до моїх "невигідних" родичів або співпрацівників, то буде мовчання на образи, зневаги, неправду, чи на якийсь інший прояв злоби людської. ВІДКРИЙ мені, Господи, очі, щоби побачити, яка дорога мого "мучеництва", мого свідчення про Тебе, і дай мені силу витривати на цій дорозі. Бо Ти сказав, що радо відкриваєш "немовлятам те, що затаїв від мудрих і розумних". Отож, зарахуймо себе до тих "немовлят" і просім: "Дай нам, Господи, витривати на цій дорозі, яку нам вказали ті численні мученики, яких сучасники вважали диваками. Тому що справжня мудрість і справжня велич сяє і буде сяяти повіки... Амінь!"

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

ШАНОВНА РЕДАКЦІЄ!

Висловлюю щиру подяку св. Юді Тадею за опіку та допомогу у здачі вступних екзаменів мого сина до університету. Раджу усім читачам повірити у могутню силу цього апостола і молитися до нього у різних потребах.

З повагою А. Арцишевська, м. Львів

ПРЕЧИСТА ДІВА МОЛИТЬСЯ ЗА НАС

Одного літнього дня у неділю в невеликому селі зібралось багато людей біля хреста. Сонце йшло на захід. З одного боку хилились від легенького вітру лани пшениці, а з іншого боку біліли сільські хати. Камінний хрест при в'їзді у село нагадує, що тут люди люблять Бога, і цей хрест при дорозі є для них дороговказом духовного життя.

Нині цей хрест примаїли різними квітами. Перед ним поставили стіл, накритий білим покривалом з вишитим голубим візерунком. На столі стояли свічники і маленький настільний хрест. Тут буде відправлятись Служба Божа. Із сусіднього села повинні прийти люди зі статуєю Матері Божої. Вони повинні передати її для вірних села, яке розділяв широкий лан пшениці. Цю статую переносили з хати до хати і щоденно сходились, відмовляли вервицю, випрошуючи ласк у Пречистої Діви Марії для кожної родини.

Не можна оповісти, яка радість була в одних, що несли фігуру та в інших, які зустрічали її. Йшли дорогою через поле. Золота пшениця і милі побожні пісні підносили серця людей, які спокійним ходом наближалися до хреста. А коли вже люди прийшли до хреста, їх радісно зустріли. У стареньких бабусь в очах заблистіли сльози від радості. Прожили ціле життя, а такого не бачили. Всі присутні були вдячні Матері Божій, що прийшов той час, коли вже можна вільно молитись на Подільській землі.

Почалась Служба Божа. Придивляються, як буде відправлятись Служба Божа в греко-католицькому обряді. Православні цікавляться, чи це не по-польськи, а римо-католики хочуть чути Службу Божу в східному обряді.

Почалась жертва Святої Літургії, у якій разом брали участь, як римо-католики, так і православні. Боже слово рідною мовою так близьке кожному серцю, що за кожним милозвучним проханням Ектенії, гармонійно співаючи, випрошують: "Господи помилуй!" Причащаються ті, які сповідалися перед Службою Божою. Вони найбільше скористали.

Закінчилась Служба Божа і отець, не відходячи від стола, ще заспівав пісню "Пливи світами". Її підхопили присутні і вже разом співали на радість всім.

Після Служби Божої отець роздав образочки дітям, а також декілька релігійних книжок селянам. Люди ще довго не хотіли розходитись. Вечірня прохолода та душевна наснага всіх освіжувала. І гармонійно всі почуваються на тлі чудової природи. Та найбільша краса - це людські душі. Люди з двох сіл створили одну християнську родину. Римо-католики і православні молились разом під час Святої Літургії св. Івана Золотоустого, яку правив греко-католицький священик.

* * *

З цього часу минуло пів року. До священика підійшла одна старенька жінка:

- Прошу отця, чи ви би не могли висповідати одну хвору жінку?

- Чому ж ні, це мій обов'язок. Я завжди готовий, навіть зараз, - спокійно відповідав священик.

- Ні, сьогодні мені ніколи, а завтра вранці я підійду до вас. Але вона одинока і, напевно, ніколи не сповідалась.

-Це нічого, ви її по-можливості підготуйте, нема чого боятись, нехай лиш сповідається, - заспокоював бабусю священик.

Наступного дня ця старенька бабуся вранці прийшла на Службу Божу. Після Літургії, взявши Святі Тайни, священик з бабусею пішли до хворої жінки.

-Я хочу вам сказати, отче, що ця жінка не визнавала колись Бога. Але коли ви відправляли Службу Божу біля хреста в нас влітку, то дали нам книжечку "Фатіма". Цю книжечку читали наші односельчани, і коли сходились спільно відмовляти вервицю, то часто говорили про чудесне об'явлення Матері Божої. А потім цю книжечку занесли цій жінці, до якої ми йдемо. Вона грамотна, вчилась колись добре в школі, а потім працювала в райвиконкомі. А там самі знаєте, все що Боже, переслідувалось і працівники завжди боролись з релігією. Під їх впливом вона також відійшла від релігії. Навіть тепер про сповідь не хотіла слухати, коли ми її прохали. І тоді, коли прочитала ось цю книжечку, яку ви дали нам, то повністю ця жінка змінилась. Почала молитися, а потім, коли я прийшла до неї, вона сказала: "Я хочу сповідатись". Боже, я так зраділа, що і відразу до вас прийшла. Ви, отче, негайно погодились і я подумала собі, що таки Пречиста Діва Марія молиться за нас.

На цьому розмова закінчилась. Священик із Святими Тайнами і старенька бабуся йшли мовчки зимовими стежками до хворої. З одної стежки переходили на іншу і через деякий час прийшли до хати, в якій хвора жінка чекала на святу Сповідь. В хаті було все приготовлено. Стіл, накритий білим покривалом, вже чекав Євхаристійного Ісуса. На своєму ліжку сиділа літня хвора жінка, змучена тяжкою недугою і з нетерпінням чекала священика.

Сповідь, Святе Причастя, а відтак ще Свята Тайна Оливопомазання. Важка недуга поліартріту паралізувала цю жінку, але тепер її очі сяяли радістю. Адже ж сьогодні вона відновила своє християнське життя. Слухаючи, як священик розказував про Матір Божу і про її заступництво

перед Господом Богом, у хворої з'явились сльози жалю за своє прожите життя.

- Був в мене чоловік, - говорила хвора з жалем, - він став п'яницею і залишив мене. Залишили мене не по своїй волі діти, але Мати Божа не залишила мене, напевно, вона і за мене, грішну, молилась. Коли я прочитала книжку "Фатіма", відчула, що я не одинока. Я теж подумала про своє оздоровлення хоч би на душі. Я дуже вдячна вам. Нехай Бог вам помагає у вашій праці. А тепер ще вас попрошу посвятити мою хату. Від сьогодні я хочу почати нове своє страдницьке життя.

Після посвячення хати священик знову вертався сніговими стежками до парафіяльного дому, але вже без Євхаристійного Ісуса. Ісус за молитвами своєї Матері віднайшов ще одну загублену овечку. На душі в священика була радість, а в думці все ще витали слова бабусі, яка залишилась коло хворої: "Пречиста Діва Марія молиться за нас".

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ,
м. Бар на Поділлі

ЧИ ПОТРІБНА ГРЕКО-КАТОЛИКАМ ВЕРВИЦЯ?

"Поспішай поволі!" — говорили стародавні римляни. Саме цей афоризм все частіше приходить до пам'яті останнім часом, коли доводиться чути, як на різних рівнях у Греко-Католицькій Церкві лунають думки про невідповідність молитов на вервиці східному культові Богородиці. Погоджуючись із тим, що латинізована до певної міри впродовж XVIII-XIX століть Церква потребує нині очищення від чужородніх впливів, хочеться застерегти від поспішних рішень щодо вервиці. Інакше виникне парадоксальна ситуація, за якої греко-католики намагатимуться стати православнішими за православних святих. Аби не бути голослівним, зацитую кілька рядків із книги-житія "Старец Захария", виданої 1993 року в Москві. Шанований російським православ'ям старець Захарія (1850-1936), прозорливець і чудотворець, схиархимандрит Троїце-Сергієвої Лаври, радив щоденно відмовляти 150 раз "Богородице Діво", як рятівний засіб для християн: "Це правило дала сама Матір Божа близько VIII ст. А колись це виконували всі християни. Ми, православні, забули про нього і преподобний Серафим (Саровський — Р. К.) нагадує нам про це правило. У мене в руках рукописна книга з келії преподобного Серафима, де є опис багатьох чудес за молитвами до Богородиці і, зокрема, після відмовлення 150 раз "Богородице Діво". Якщо з незвички важко відмовляти щоденно 150 раз, моліться спочатку 50 раз. Після кожного десятка відмовляйте 1 раз "Отче наш" та "Милосердя двері відчини нам" (С. 61-62). Знаменно, що старець Захарія високо цінував владику Серафима Звіздинського, який своїм духовним дітям радив відмовляти Богородичне правило за чіткою схемою: перед кожним десятком згадувати одну з Євангельських подій (від Різдва до Небовзяття Богородиці). І одночасно просити відповідної чесноти.

Очевидно, що забуте у православ'ї Богородичне правило — не що інше, як збережена і дещо модифікована у католицизмі вервиця. То ж чи варто так високо поцінюване авторитетами найортодоксальнішої Православної Церкви молитовне правило ототожнювати з проявами латинізації?

Ростислав КРАМАР,
м. Тернопіль
(Газета "Вірую", № 3 за 1997 рік)

СПОГАДИ ПРО ОТЦІВ ВАСИЛІЯН

Автор "Спогадів" — Вуйцік Марія — була при церкві св. Онуфрія у Львові активною вірною. Мала гарний голос, співала у хорі й тому знала всіх священиків, які довше жили в монастирі. У часі підпілля нашої Церкви вона дбала за помешкання для зібрання вірних та для навчання молодих монахів, кандидатів на священиків. Зі скромності вона про це не згадує, але то найбільша її заслуга перед отцями Василіянами. У неї збирав своїх учнів о. Єронім Тимчук, ЧСВВ і деякі інші отці. За це їй від Василіянського Чину та окремо від тих отців, які у важкі часи вчилися, велика подяка, а від Бога - вічна нагорода.

СПИСОК

Отців ЧСВВ, які працювали при церкві Св. Онуфрія у м. Львові в 30—50-их роках

1. о. Градюк Віталій — протоігумен
2. о. Бобрецький Євтимій — провінційний секретар
3. о. Лучинський Йосиф — провідник Апостольства молитви і Марійської дружини молоді. Згодом був переведений до Станіславова, де будували церкву Христа Царя.
4. о. Назарко Іриней — презес Марійського Товариства Молоді, провідник Марійської Дружини академічної молоді (юнаків і дівчат), секретар.
5. о. Сеньківський Яким — провідник III Чину Святого Василія Великого.
6. о. Чепіль Йосиф — наступний провідник Апостольства молитви і Марійської дружини молоді після о. Йосифа Лучинського.
7. о. Жупанський Павло — місіонар.
8. о. Фуртак Петро—Павло.
9. о. Когут Маркіян — провідник Євхаристійного товариства, письменник
10. о. Лукань Роман — займався архівом при монастирі.
11. о. Кострyба Теофіл — письменник, історик.
12. о. Болецький Методій — проповідник.
13. о. Богун Дам'ян — сповідник.

Я ще знала отців, які приїжджали до монастиря, відправляли в церкві Службу Божу, сповідали. Коли випадала відправа в неділю, то священик, який правив, говорив проповідь, як о. Матей Шипітка та інші, бо так тоді було прийнято.

Про о. Євтимія Бобрецького, ЧСВВ

Він був останній, забраний більшовиками, з монастиря. В монастирі з отців вже не було нікого. Отець Бобрецький біля обителі розповідав нам про свою справу так: "Цілу ніч у мене двоє робили обшук і знайшли на накаслику дерев'яну ложку. Вони питали мене, що то є, а я сказав, що цю річ я собі купив. "А, тоді ти винуватий," — сказали вони. Я відповів, що не винен, але прийде такий дурень, який скаже, що я винен. В кінці один до одного: "Ну как?" — "Нет". Не хотіли бути дурнями і мене залишили. Але, певно, прийдуть через тиждень і мене заберуть". І так сталося.

Останні слова о. Теофіла Коструби, ЧСВВ в церкві св. Онуфрія з проповідальниці

"Наші брати і сестри вже покінчили. А ми остались. Але нащо ми остались?" То було сказано, коли отці ще були, але не всі.

Розповідь о. Віталія Байрака, ЧСВВ під час реколекцій

Отець В. Байрак з Жовкви давав реколекції в церкві св. Онуфрія і з проповідальниці розповів про таку подію: "Прийшла медсестра з лікарні до монастиря просити священика, щоб висповідав хворого. Я взяв Святі Тайни і пішов до лікарні. Хворий лежав у куті на підлозі, повернений до стіни. Я промовляв до нього, просив, благав: "Брате, положи руку на груди, то буде знак, що ти маєш жаль за гріхи". Я стояв над ним дві години і нічого не міг зробити. Тоді вернувся до монастиря і просив старшого священика: "Отче, у вас є більше ласки Божої, ідіть ви в лікарню, але Святих Тайн не беріть". І священик пішов, і так як і я простояв дві години, але нічого не міг вдіяти.

Через тиждень часу я пішов до лікарні взнати, як там справи. Мені розповіли, що той хворий помер, ревів, як віл і на обох руках пообкусував пальці аж до щиколоток. Тоді я пішов поцікавитися його історією. Хворий був привезений з Чорткова з тюрми. Він замордував жінку та двох дітей. Потім пішов, висповідався, прийняв Святе Причастя і сказав: "Боже, я з тобою вже покінчив". Так, саме я чула цю розповідь на власні вуха.

Спогади про о. Іринея Назарка, ЧСВВ

Отець Іриней Назарко був презесом Марійського товариства Молоді, провідником Марійської Дружини академічної молоді при церкві св. Онуфрія.

Він — впливовий проповідник, люди слухали його із задоволенням. Проповіді були тим цікаві для людей, що відповідали духові часу. Отець був великим патріотом Церкви і України. Хоч говорив коротко, але піднімав людей на дусі.

Одного разу я була на хорах, а отець говорив у церкві з проповідальниці.

Мені дуже запам'ятались такі слова: "Ще прийде такий час, що наш земляк Преосвященний Йосафат в славі і тріумфі повернеться на рідну українську землю".

Коли підходили до Львова більшовики, то я була присутня, коли отець прощався з церквою і монастирем.

Ще один спогад є дуже і дуже болючий для тих, котрі отця знали. Отець знаходився тоді у вічному місті — Римі — і звідти говорив по радіо про свою недугу, прощався з нами, львів'янами, навічно. Ті, котрі слухали його, плакали як малі діти. Отець Іриней вже вдома, в небі. А я коли подумаю про те, що відбувалося на моїх очах, ще сьогодні плачу. Але вірю в те, що після грози настають ясні і погідні дні.

Про о. Якима Сеньківського, ЧСВВ

Отець Сеньківський Яким був при церкві св. Онуфрія провідником III Чину Святого Василія Великого.

Запам'яталась мені його проповідь, яку він казав у церкві. Я в той час була на хорах і чула її. Говорив таке: "Одна родина не могла виховати дітей, бо народжувались і вмирали. Батьки склали обітницю, що як їм народиться дитина і виживе, то вони віддадуть її Богові на службу. У тому намірі вони молилися. І в них народився син. Жив, ріс, вчився. Батьки, щоб виконати свій обов'язок, повели його до монастиря, але там сина не прийняли, бо одна дитина — це для батьків. Батьки зажурились, що ж їм робити, і в тій справі вони не переставали молитися.

А коли була місія, то пішли до отця місіонаря за порадою. Місіонар їм порадив так: сина оженіть, а тоді з його дітей когось віддасьте на службу, самі моліться. Батьки послухали і так зробили.

Сина оженили, він мав теж сина. Виховували його в релігійному дусі, а потім післали вчитися в духовну семінарію. Але до монастиря він йти не хотів. Після висвячення дали його на парафію. У цій парафії працював священиком і задумав поїхати на прощу до Гошева. Але коли приїхав до Гошева, то на порозі церкви почув у собі якусь переміну. Після Служби Божої, як звичайно, пішли до монастиря на обід. Коли він подивився на ту всю братію, йому все сподобалось і він сказав: "А я вже звідси не вийду, залишаюсь тут. А знаєте, хто це був? А то я".

ПУСТЕЛЬНИЦЬКІ ЖАРТИ

Авва Калікст їхав до міста Смирни і заблукав. Нарешті зустрів якогось чолов'ягу та й питає: "Скажи мені, як то доїхати до міста Смирни?" "Та це ж всі осли знають...", — відповів той. "Саме тому й питаю тебе..." — відрік Авва Калікст.

І МОЛОДЬ ГИНУЛА ЗА ВІРУ

У селі Лисові начальник Клименко так промовив до уніатів: "Козаки примістилися у ваших домах, а нас з них виженуть. Кожний має книжечку "Євангелії", але не любові, а ненависті, не просьби, а примусу і страшної кари. Найперше поріжете їм волів і подасьте м'ясо до столу, а коли наїдяться та наберуться сил, тоді подякують згідно зі своєю "Євангелією", дістанете всі ви по 20 нагайок, а потому жінки й діти підуть на сніг, а ви і ваші коні будуть гонені день і ніч. Маєте сім годин для роздумів".

Серед зібраних настала тиша. Раптово до начальника підійшла тринадцятилітня Тереса Нидзицька із села Восків і сказала: "Благородіє, колись тільки невірні погани мучили християн і проливали їх кров..." Не закінчила говорити, бо за наказом начальника підбігли до неї козаки і дали їй 25 нагайок. А коли її піднесли з землі, то начальник почав кепкувати: "Що, будеш ще такою мудрою?" На це Тереса зворушеним голосом відповіла: "Давніше невірні погани проливали кров, мучили і забивали християн, а сьогодні християни як невірні нападають на інших християн, кров проливають і віру їм забирають".

Клименко, до живого вражений такою відповіддю, крикнув: "Ми вам віри не забираємо, але даємо. Але ти маєш стільки крові, що ми її трохи спустимо". Тепер козаки не рахують нагайок, б'ють без застанови. Тереска плаче, б'ється з болю, потім мовчить, заспокоюється, тихо лежить, втратила свідомість... Люди закривають очі, відвертають голови й з розпачу кричать: "Нелюди, перестаньте знущатися над безборонною дитиною!"

Кривавий хрест малої дівчинки влив у серця уніатів нового духа, а парафіян врятував від тортур-знущань, бо засоромлений Клименко залишив Лисів і поїхав до іншого села. Там з одного дому за неохрищену дитину в попа заарештував батьків, потім підійшов до чотирнадцятилітнього хлопця, найстаршого з чотирьох дітей і намовляв його прийняти православіє, але мужній юнак відповів: "Робіть зі мною що хочете, але я православним не буду!" У селі Лосичах козаки зустріли шістьох дівчат, які не хотіли зрадити Петрової віри і їх засудили на биття. Дівчата мліли під нагайками, а коли відлили їх водою, то далі били. Одна з них ледве підняла голову і молилася: "Мати Божа Вервиці, подай мені сили витривати!" Почувши це, начальник ошаленів, вирвав з рук козака нагайку і доти бив дівчину, аж доки вона не померла. 16-літній Павло Ігнатюк за відважну оборону унії отримав чотириста нагайок. Після 18 місяців тяжкої хвороби помер мучеником. Звичайно, москалі били молодь від 10 до 16 років 25-50 разів нагайкою. Іванка Чижик з парафії Константинів і Гнійно мала відвагу закинути начальникові Головінському жорстокість і тиранію у переслідуванні уніатів. Її 19-літню так били, що після кількох тижнів померла у в'язниці. ЦІ ФАКТИ Є У КНИЗІ О. КАЗИМИРА ДЕМБСЬКОГО "ГЕРОЙСТВО ПІДЛЯСЬКИХ УНІАТІВ" (СТОР. 51-53).

Коментарів до цієї розповіді не треба... Хіба такий: те, що не здійснили царі та сталінці, довершила акція "Вісла".

Євген ШИДЛОВСЬКИЙ

НАШІ РЕЛІГІЙНО-ПОЧИТАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗА ЧАСІВ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

У журналі "Богословія" (том 54) о. Іван Музичка коротко описує подорож по Україні сирійського диякона Павла Алепського. Останній був супутником антіохійського Патріарха Макарія під час подорожі до Москви через Україну. Ось основні спостереження цього талановитого письменника:

Пам'ятник Богданові Хмельницькому на Софіївському майдані у Києві

1. Коли переїздив Патріарх українською землею, то всюди *люди перед ним клякали* та били поклони. Таке усюди він зустрічав. Сам гетьман Хмельницький йому надав перше місце на гостині. Загалом помічає велику пошану до духовного сану в козаків.

2. Дивується, що *в Україні нема лавок* у храмах і народ весь час на довгих богослужіннях стоїть, тоді коли у Сирії і Московщині були лавки у церквах. Такі речі помічають і сьогодні. Правда, коли хтось втомлений чи хворий сяде, то інші такого осуджують. Про таке нераз вірні скаржаться і це стримує їх йти до храму Божого.

3. Відзначає особливо *спів хору* і захоплюється співом "Достойного" на Літургії. У співі переважали високі тони, а не як у московитів - басові. Сподобався йому спосіб читання Святого Письма співом. Не подобається йому однак тяглість у співі. Мирну, тобто першу ектенію на Службі Божій співали тоді 15 хвилин. Ця недоречність і помилка існує, на жаль, у нас до сьогодні.

4. Вирізняє диякон окремо *дітей*, яких в Україні багато-багато. Вони співають у церквах разом з усіма і чемно поводяться. Опікувалися і у нас сиротами, бо їх через постійні війни було чимало. Священики й Церква за них дбали, а діти зі співом ходили та й вишрошували утримання від міщан. Диякон Павло просто захоплюється дітьми України (та не знати, чи би тепер міг це робити і таке писати?!)

5. Описує подорожній *чарівні іконостаси, ікони*. Зазначає про дзвони, які в нас робили ще за княжих часів. І це запозичили із заходу, а не зі

сходу. Софіївський дзвін могли розрухати заледве 12 чоловік. Греки дзвонів не мали, а тільки клепала.

6. У багатьох церквах зустрічав *органи*, що грали наче грім. Українці не усували одразу ж чужого, а, навпаки, запозичали, бо органи надавали відправам величності-урочистості.

7. Довідуємося також, що тоді *не було злодіїв і розбійників*. І нині, подай Господи, щоб їх не було. Населення було грамотним, а у церквах з молитовниками стояли жінки і молодь. Козаки помірковані в їжі і невибагливо одягалися. Багато є чому повчитися у наших предків!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

ПЕТЕРБУРГ - УКРАЇНСЬКЕ МІСТО!

— Ті діти, це лише клопіт, — каже на роботі до своїх колег Степан. Що вони повигадують, навіть вчений би до такого не дійшов...

— А що там таке сталося? — питають зацікавлено колеги. Тоді Степан розповів про свого синка Миколу. Він наймолодший з чотирьох його дітей, але все має багато запитань і охочий до розмов. От вчора повернувся з роботи тато і повечеряв, а малий зараз же до нього.

— Тату, я бачив по телевізорі, що якийсь там мер казав, ніби Севастополь — їхнє місто...

— Дитино, не мороч мені голови, ти ще не можеш перейматися такими справами. Це пахне політикою, а ти знаєш, що я такого не люблю...

— Чекайте, тату, ви одразу такі нетерпеливі і не дасьте слова сказати. Я от надумав наступне. Читав я життя Тараса Шевченка і він став Кобзарем у Петербурзі. Там видавали українські патріоти журнал "Основу" та й інші діячі провели своє життя у тому місті. В працях з історії України згадано, що революцію в березні 1917 року організувала українська громада, бо коли волинський полк царської лейбґвардії перейшов на бік революціонерів, то цар Микола вже не опирався і зрікся престолу...

— Ти, синку, ще замолодий таке міркувати!

Але мій Миколцьо не вгамовувався і ще запитав: а на чиїх кістках збудовано Пітер чи потім Петроград і, врешті, донедавна Ленінград?

—Ну, панове колеги, я тут уже був цілком у глухому куті. Переконав мене мій малий філософ, що Петербург — чисто споконвічне українське місто, як наш Львів чи Київ.

— Добре, Степане, — сказав я малому, — а чому ж наші мери не домагаються володіти таким українським містом? І чогось тільки чухаються в потилицю, а може й тайкома просять пошехонського божка, щоб був такий милостивий і взяв під свою царську руку Севастополь і ще дещо...

— Друзі, щиро кажу: ви мене переконали, що таки направду Петербург — рідне наше місто, як і усі міста України.

Що почув, те й записав
Іван·ДОЛИНЮК

З МІСІЄЮ - НА СХІД

Слава Ісусу Христу!
Шановна редакціє!

Я, Марта Костецька, 10 років. Навчаюсь у 1-му гімназійному класі Львівської академічної гімназії і є солісткою зразкового дитячого театру пісні "Горличка" Львівського будинку вчених. Крім гімназійної програми додатково вивчаю англійську мову. Постійно читаю часопис "Місіонар" та місячник "Світло". Захоплююсь історією. Постійно відвідую і, вважаю, що є активною парафіянкою греко-католицької церкви св. Андрія у Львові. Якось на одній Св. Літургії о. Василь Зінько, ЧСВВ, сказав, що майбутнє Церкви, нашої держави - за нинішніми дітьми. Хочу відзначити, що в церкву св. Андрія щораз більше ходить молоді та дітей, тому що тут священики їх дуже люблять і все роблять для їх духовного збагачення.

Порадившись з батьками, я вирішила написати Вам, шановна редакціє, про свої враження, свої думки та переживання.

З повагою
Марта КОСТЕЦЬКА

Минуло літо, минула осінь, настала зима, а з нею ціла "вервиця" українських релігійних свят, яких з нетерпінням чекають діти та дорослі. Це - Св. апостола Андрея Первозванного, Св. Миколая Чудотворця, Святвечір та Різдво Христове, Хрищення Господнє та багато інших. Останніми часами християни України стараються відродити забуті чудові традиції, які пов'язані з цими святами і які заборонялися комуністичним режимом протягом багатьох років.

Як звичайно, в добрих українських християнських родинах всі ці празники починаються з Господньої молитви, зі Святої Літургії в церкві. А потім... відбуваються забави, концерти, театралізовані дійства, фестивалі вертепів та багато-багато інших цікавих заходів.

Про деякі такі концерти, зустрічі, веселі і прикрі, з минулорічних Різдвяних свят я хочу розповісти. Наш зразковий дитячий театр "Горличка" Львівського будинку вчених (ми його називаємо - гурт "Горличка"), де я співаю, запросили минулого року до Києва на святкування Різдва Христового та Нового Року. Ми, звичайно, дуже серйозно підготувалися до цих дійств. В репертуар наших виступів були включені релігійні пісні і колядки, щедрівки, вірші, театралізовані сцени (вертеп) про народження нашого Спасителя та інше.

Наші виступи почалися ще з того часу, як тільки ми сіли в потяг Львів-Київ. Співи, жарти, імпровізовані сцени, які виникали щомиті, затягнулися аж за північ.

Київ зустрів нас морозяною сонячною погодою. Всюди відчувалось святкування та зустріч Нового Року, але не Різдва Христового, і ми з

дівчатами з подвоєною енергією взялися за справу, яку повинні виконати в столиці України.

В нашій програмі був ряд концертів на сценах київських провідних театрів та у будинках культури, де ми колядували, щедрували та виконували українські пісні. А поза тим ми виступали на вулицях і площах, в тролейбусах і трамваях, вітали і вінчували трудові колективи, окремих видатних українських вчених, письменників, поетів, політиків.

Надзвичайно цікавою була зустріч з екс-президентом нашої держави Леонідом Кравчуком. Прийняв він нас у своєму бюро, де працював головою Фонду підтримки мистецьких закладів. Вітались ми з ним словами: "ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!", на які пан Леонід відповів: "СЛАВІМО ЙОГО!" Привітали його і весь колектив із Різдвяними святами, Новим Роком, побажали різних гараздів, заколядували. Зі щирого серця пан Леонід Кравчук пригостив дівчат цукерками, печивом. Відбулась тепла розмова. Згадував і розповідав нам пан Леонід, як будучи хлопцем, в рідному селі також з друзями ходив колядувати та щедрувати. Ми фотографувалися з ним і просили його посприяти нашій молоді відродити українські звичаї, українську культуру, особливо в тих регіонах, де їх сьогодні бракує. Ця зустріч справила на нас велике враження.

Цікаві зустрічі ми мали з видатними письменниками, поетами, відомими лікарями та артистами. Але були і сумні, навіть прикрі зустрічі.

Мали ми виступ в одному із відомих наших українських театрів. Щоб якось заінтригувати глядача на різдвяний лад, а не на новорічний вечір, стояли ми у фойє театру, тихо собі колядували та вітали всіх гостей - інтелігентних людей, як годиться Божими Словами: "Христос Рождається!" І на диво, більшість із них, почувши такі слова, якось ніяковіла і мовчки проходила собі далі, а деякі відповідали: "Спасибі, спасибі!", або "Добрий вечір", або по-фарисейськи віджартовувалися "Ми уже знаєм?!" і таке інше. Спочатку нам було смішно, а потім стало соромно за те, що літні люди, які навчають нас як жити, пишуть закони і виховують дітей, а не знають Божого Слова, не мають внутрішнього духовного світу. Під час бесід ми побачили в них бідних та обмежених людей старих "совєцьких" часів, яких давить страх атеїзму. Але як належиться, ми їх гарно вітали, вінчували, колядували, і показали як діти із західної України прославляють Ісуса Христа і Його іменем вітають всіх українських людей.

Коли ми їздили у трамваї, тролейбусі або метро, то постійно колядували, жартували, співали. Люди, особливо старші, із захопленням і сльозами на очах, з якоюсь вдячною радістю дивились і слухали нас. Просили ще щось заспівати. А заслухавшись, проїжджали свої зупинки.

Один кумедний випадок стався в тролейбусі. Як завжди, ми співали колядки "Бог Предвічний", "Нова радість стала", "Во Вифлеємі" та інші. На одній зупинці заходить старший чоловік і, почувши наш спів, почав кричати: "Што ето такое? Где ви находітєсь? Што ви пойотє? Немедленно прекратітє! Где смотріт ваша комсомольская організація? Я нашіму вашему діректору! Я буду жаловаться!" От-такої... Ми, звічайно, розсміялися і ще голосніше та мелодійніше стали колядувати. Ще, на жаль, багато таких атеїстів-безбожників, фарисеїв в нашій країні, яким Боже Слово, Божа Правда стоїть поперек горла. Але таких людей стає все менше та менше,

тому що Бог та Його Слово приходить до наших юних сердець , до наших родин, у навчальні заклади...

Наш дитячий гурт "Горличка" виконав свою місію в столиці. З багатьма концертами ми виступали в різних куточках нашої держави, а також за кордоном - у Польщі і Словакії, Угорщині і Чехії, Бельгії та Канаді. А у Франції ми провели двотижневе Різдвяне турне по великих містах. Виступаючи у церквах і соборах, великих концертних залах і школі для дітей-інвалідів всюди ми несли слухачам українську пісню та Боже Слово.

"НЕХАЙ БУДЕ БЛАГОСЛОВЕННЕ ІМ'Я ГОСПОДА МОГО"

Вже сьомий рік діє при церкві Св. Онуфрія (Львів) зразковий дитячий хор "Херувими". Засновниками цього колективу є отці Василіяни. Першим духовним наставником став протоігумен о. Василь Мендрунь, ЧСВВ. Основна мета, визначена засновниками — це відродження багатовікових духовно—музичних традицій нашого народу і залучення дітей та юнацтва до участі у спільних богослужіннях засобами хорового співу. Від квітня 1991 року "Херувими" беруть активну участь не тільки у житті Греко-католицької Церкви, а також ведуть велику суспільно-громадську роботу, виступаючи перед різноманітними колективами та організаціями не тільки України, але й за її межами. За весь період творчої роботи основним духовним надбанням хору є велика кількість богослужінь, на яких "Херувими" співали, та багато доброчинних концертів.

Автор статті висловлює щиру подяку отцям Василіянам за глибоке розуміння сучасної ролі Греко-католицької Церкви у вихованні молодого духовно багатого патріота, який згодом стане основою українського суспільства. Дитячий хор, виїжджаючи до навколишніх сіл чи з концертною програмою, чи для участі у Літургіях, несе людям духовно-музичну культуру. Поряд з цим такі поїздки є дуже корисними, оскільки діти мають можливість краще пізнати рідний край, познайомитися з пам'ятниками архітектури, відвідати історичні місця і це все збагачує духовний та інтелектуальний світ молодої людини.

Географія поїздок хору з дня його заснування і до теперішнього часу досить широка: Львів та область, Івано-Франківська, Тернопільська області, Київ, за кордоном — Білорусь, Молдова... У Польщі хор став дипломантом міжнародного фольклорного фестивалю "HERODY"-95. Надзвичайно плідним та насиченим був для "Херувимів" 1996 рік. Минулого року український народ відзначав знаменний ювілей — 400-ліття Берестейської унії. 8-го червня у музеї Історії релігії (Львів, Домініканський костел)

відбувся сольний концерт хору у двох відділах, присвячений ювілеєві. 400-ліття єднання широко відзначали і на Заході. Отець декан Павло Когут запросив наш колектив до Франції на заходи, приурочені знаменній даті. "Херувими" виступили там із рядом концертів і брали участь у десяти Богослужіннях. Молоді співаки ознайомили лотарінгців з чудовими музичними галицькими інтонаціями і красою східного обряду. У репертуарі хору були кращі зразки української хорової музики кінця 19 — початку 20 століття, зокрема твори греко-католицьких священиків В. Матюка, І. Воробкевича, А. Вахнянина та ін.

Повертаючись додому через Німеччину, хор на запрошення керівника доброчинної організації "Heve" п. К. Г. Шлєє зупинився у м. Нойєкірхен, що біля Нюрберга. Там мав три виступи. Місцева преса назвала наш колектив "кольоровими картинами в музиці". Отож, ми переконалися, що німці є тонкими цінувальниками хорової музики. На сторінках "Місіонаря" ми дякуємо п. Шлєє і його помічникам за прекрасний християнський прийом, бажаємо всім членам "Heve" здоров'я, щастя і творчої наснаги у 1997 році.

Після коротких канікул з вересня 1996 року "Херувими" знову залучаються до духовного та суспільного життя. Далі — участь у Літургіях у церкві Св. Онуфрія, виїзди у села Верин, Задвір'я, до Крехівського монастиря. Виступив хор на святкуванні 740-их роковин м. Львова, на

На світлині: хор "Херувими". Вгорі - диригент Олег Жук та о. Никон Свірський (Канада). Біля церкви св. Онуфрія (Львів).

відкритті фондів виставки М. Грушевського в музеї І. Франка, брав участь в галла-концерті до 25-ти річчя хору "Дударик".

Знаменним, історично епохальним та дуже почесним був виступ хору у Львівській опері, присвячений знаменній даті — 400-літтю Берестейської унії. Виступаючи поряд з аматорськими хоровими колективами перед представниками з 60-ти країн світу, наш хор показав своє духовне та професійно артистичне обличчя. Про виступ "Херувимів" були гарні відгуки, зокрема добре слово сказав і о. Гліб Лончина: "Це була перлина в намисті".

Ще у двох важливих подіях 1996 року, які відбулися у Львові, брав участь дитячий хор. А саме, у відкритті і посвяченні нового приміщення Богословської Академії та виступ на концерті у філармонії, присвяченому 185—ій річниці від дня народження М. Шашкевича, одного з апостолів і творців української мови на західній Україні. Пишучи ці рядки, автор хоче ознайомити широке коло читачів з діяльністю даного колективу і разом з тим *запрошує до співпраці здібних, музично обдарованих дітей*, котрим не байдужий світ духовної музики і творчий життєвий неспокій. Запис бажаючих вступити до колективу проводиться протягом цілого року у Святоонуфріївському монастирі братами ЧСВВ.

Учасники хору "Херувими" разом з батьками і керівниками бажають отцям та братам Василіянам у Новому році здоров'я та Божого благословення, а також дякують за духовну підтримку! Також вітають редколегію "Місіонаря" із столітнім ювілеєм заснування цього католицького часопису!

"ПРОСЛАВЛЯЙТЕ ГОСПОДА, БО ВІН БЛАГИЙ, БО НАВІКИ МИЛІСТЬ ЙОГО!"

Диригент хору "Херувими"
Олег ЖУК

ДУХОВНІ ВЕЧОРИ

На Стрітення в містечку Соснівці біля Кристинополя проведено духовний вечір. Доповідь на тему "Хрест в житті людини" виголосив отець Йосафат Воротняк, ЧСВВ.

Після того сестри святого Йосифа зі Львова поставили невеличкий концерт духовних пісень. Наприкінці о. Йосафат відповідав на запитання присутніх, зокрема йшлося про літургічні та екуменічні проблеми.

В неділю, 16-го лютого у місті Кристинополі у палаці "Просвіта" проведено духовний вечір. О. Йосафат, ЧСВВ виступив з доповіддю про Христову Церкву. Опісля молодь греко-католицької парафії св. Юра поставила святочну академію з нагоди 105-ї річниці від дня народження Патріарха Йосифа Сліпого. Великий зал був замалим для бажаючих, які поставили більше як 40 питань на теми з релігійного життя. А на запитання відповідали о. Йосафат та о. Михайло Низкогуз, ЧСВВ, парох церкви св. Йосафата.

ПЕТРУСЬ

(Правдиве оповідання з життя)

Це оповідання було видане кілька десятків років тому, оскільки друкованого тексту не збереглося. Я опрацював рукопис, який мені запропонували прочитати.

брат Олександр Осіїк, ЧСВВ

ЯК ПЕТРУСЬ ТІШИВСЯ КРАСОЮ БОЖОГО СВІТА

Ще недавно можна було бачити і пізнати його. Жив він над морем у Сент-Мельо, у північно-західній Франції. Перед святом Івана можна було бачити Петруся, як бігав він на лугах за метеликами і всілякими жучками. Байдуже йому було те, що на цьому полюванні заплямовувалися пилком квітів його сніжно-білі панчішки: "Як уважний мисливець, мусів я уполювати найкращі водяники і метелики". Коли ж похолодніло і не стало яскравих друзів - метеликів, біг малий Петрусь до моря. Два рази на добу змінює море свій рівень. Раз стоїть вода високо і обливає свої побережжя, то знову відпливає, залишивши їх на декілька годин відкритими. Цього відпливу води тільки і чекав Петрусь. Із сіткою на рибу він йшов тоді по вільному від води дні моря, на якому після відпливу залишилось багато рачків, риб і молюсок. От і ловив наш малий Петрусь тих надзвичайно цікавих морських жителів, назбирував їх цілу торбинку. Це було його найкращою втіхою.

Але малий Петрусь не тільки бавився. Він умів також і працювати: вчився розв'язувати математичні задачі, писав диктанти, розказував оповідання. І тоді, коли дозрівали яблука, коли у стодолах молотили збіжжя, йшов Петрусь до школи з книжками, щоб у товаристві свого Ангела-Хоронителя читати, писати і рахувати.

ЯК ПЕТРУСЬ ПРИЙШОВ ДО ІСУСА

На празник св. Івана Хрестителя Петрусь мав сім років. За кілька днів перед празником почалася у Сент-Мельо велика місія. Щоб місія принесла для душ плоди, потрібно багато Божої ласки, потрібно, щоб багато людей молилося за навернення грішників, а особливо, щоб молились невинні діти і тому дозволено приступати малому Петрусеві до Святого Причастя. Від цього дня Петрусь щоденно приймає Ісуса, щоб таким чином виконати бажання Святішого Отця Пія X. А цей Папа закликав усіх християн у цілому світі, щоб не забороняли малим дітям навіть щоденно приймати Ісуса. Це дитяче Святе Причастя було дійсно добрим зерном, що впало на врожайну ниву і принесло багаті плоди.

Цей "Хліб небесний", ця "Євхаристійна манна" оздоровила дитячу Петрусеву душу, принесла їй радість, силу, волю, а згодом прикрасила цю душу невимовною красою чеснот. І саме цього бажав Ісус, коли казав: "Не бороніть дітям приходити до Мене". Ісус бажав бачити діточок біля

себе, освячувати і просвічувати їх своїм світлом та зігрівати їхні серденька Своєю любов'ю, бажав також входити у Святому Причасті до цих невинних сердець. Але настали часи, коли християни забули про бажання та заповіді Ісуса і не допускали дітей до Нього. Намісник Ісуса Папа Пій X не дозволив більше стримувати дітей у прийнятті Святих Тайн.

І так завдяки Ісусові наш Петрусь став не тільки щасливим, дужим та гарним душею, але також був апостолом для інших. Правда, не ходив він у церковних ризах, не голосив духовних наук, але ще вимовніше проповідував своєю молитвою, своїм гарним прикладом. День за днем, якою довгою була місія, він ревно молився про ласку для душ і день за днем приймав Ісуса у Святому Причасті. І це промовляло людям сильніше, ніж будь-яка проповідь. А менші Петрусеві товариші цю проповідь добре зрозуміли. Отож, коли закінчилась місія, вибрали Петруся секретарем, тобто писарем "Євхаристійного Союзу".

СЕКРЕТАР "ЄВХАРИСТІЙНОГО СОЮЗУ"

Будучи писарем Союзу, листувався наш Петрусь з отцем місіонарем. Писав йому, як Союз розвивається, що роблять його члени. Ось так між ними зародилося листування, з якого подаємо тут декілька сердечних листів малого Петруся. Спершу можна було в них зустрічати деякі помилки, та з часом вони зникали. Ось такий перший лист отримав отець місіонар від Петруся.

Сент-Мельо, квітень 1912 року

Любий Отче!

Це я, малий Петрусь, хочу Вам розказати, що я від часу місії думав про Вас щодня. Коли Ви від'їжджали, казали мені старші діти, що Ви йшли з ними аж на залізничний двірець. Я також був би радо пішов з Вами, але я маю тільки сім років і мама кладуть мене завжди о 8-ій годині до ліжка, чи то влітку, чи взимку. В неділю закінчились малі канікули, я знову пішов до школи, а пан професор каже, що задоволений мною, бо я тепер добре вчуся. Мушу щодня добре працювати, коли щодня причащаюся. Ще не завжди мені вдається зробити добре всі математичні задачі, роблю деякі помилки в письмі, але дуже стараюсь, щоб Вам Отче в кожнім листі показати, що поступаю все вперед, що я ревний член нашого товариства частого Святого Причастя. Це правда, Отче, що Бог буде мене благословити, як я буду дуже Його любити? А я люблю Його з цілого серця і це повторюю щодня.

Від Вашого від'їзду я тільки раз пропустив св. Причастя, але це не моя вина, прошу не гніватись за це на мене. Це було так: прийшов я до церкви дуже рано, але не було Служби Божої. Люди чекали на похорон і ніхто не звернув уваги на мене малого. Так то я того дня і не запричащався, а мусів йти до школи. Мій старший братчик належить також до першого гуртка нашого товариства. То я намовив і його до цього. Я тим дуже радію, бо відчуваю, як малий Ісус тішиться з того, що так багато дітей щодня причащаються. Вдома я не вередую вже майже ніколи. Тато картають мене часом при столі за те, що сварюсь деколи з малою

сестричкою. Мають мене вибити, але ще досі цього не зробили і думаю, що цього не зроблять.

Петрусь".

ЧИСТА ПОБОЖНА ДУША

квітень 1912

Любий Отче!

Приємно мені писати до Вас і сказати Вам, що все дуже люблю Ісуса Христа і Пречисту Діву Марію. Але не знаю, чи також і Вони мене так люблять, бо в мене є багато хиб і мама казали, щоб я написав Вам про це. Я не завжди послушний, коли мені кажуть, щоб я не сварився з сестричкою Оленкою. Раз ми навіть трохи побилися. Але я обіцяю Вам, Отче, що це вже ніколи не повториться. Я лінивий як медведик і уникаю нераз, коли маю вчити що-небудь напам'ять, відповідаю також зухвало пані вчительці і вередую трохи, коли мені кажуть їсти зупу або рибу. Це всі мої хиби. Багато їх у мене, але хочу їх виправити, щоб малий Ісус тішився кожного ранку, коли я причащаюсь. Я вивчив напам'ять цю молитву, що є в Апостольстві і відмовляю її щодня, коли пробуджуюсь зі сну, щоби цілий мій день був для Серця Господнього і для душ у чистилищі. Під час Служби Божої відмовляю також молитви. Молюся за Апостольство, за Святішого Отця, тата, маму, сестричку, братика і за себе. Повторюю завжди коротеньку молитву, яку мене мама навчили: "Вчини так, Ісусе, щоб я став дужим, чемним. Бережи і благослови тата, маму, Івася, Оленку й усіх.

Цілую Ваші руки, Отче. Петрусь."

ПЕТРУСЬ — АПОСТОЛ СЕРЕД РОДИНИ

травень 1912

Любий Отче!

Бабуня сварилася на мене вчора за те, що причащаюсь щодня і казали, що вони цього не роблять, хоча вони старші. Сказала мені: "Ти замало чемний". Я відповів їм, Отче, так: "Бабуню, то не тому я причащаюсь щодня, що я є чемний, а тому, щоб чемним стати і обіцяю вам пильнувати себе". Від того часу бабуня мені вже нічого не говорять. Рано, як встану, збираюсь вже сам, а Івась мені помагає тільки надіти черевики, а потім сходимо тихо по сходах, щоб не збудити тата і йдемо до церкви.

Завжди татькові говорю, що треба конечно відбувати великодню сповідь. Молю Бога щоранку, щоб і тато молилися, часто плачу, але тільки тоді як сам. Боюсь, що піду до неба сам, без тата. Ви, Отче, раз говорили мені, що ті, які не відбувають великодньої сповіді хоч раз на рік, роблять смертельний гріх. Я переказав це татові, та вони казали мені тихо сидіти. Прошу, помоліться за них.

Цілую Ваші руки. Петрусь."

(Продовження буде)

ВИДАВНИЦТВО ОТЦІВ ВАСИЛІЯН "МІСІОНЕР"

пропонує читачам:

СВЯТА МІСІЯ З ВАТИКАНУ. 432 стор.

Нове видання серії "Українська духовна бібліотека" — це понад сімдесят проповідей "Святої місії" для народу, які транслювало Ватиканське радіо щонеділі впродовж півтора року (1993-1994) в Україну.

У цьому циклі, укладеним о. Софроном Мудрим, ЧСВВ, ректором Української Папської Колегії св. Йосафата (Рим) та о. Климом Корчагіним, директором Української секції Ватиканського радіо (Рим), подано проповіді, систематично, логічно й психологічно впорядковані. Основне їхнє завдання — розбудити віру в духовно остиглих християн, повернути грішників та зміцнити в побожності праведників.

Проповідували о. Ісидор Патрило, ЧСВВ, о. Атанасій Пекар, ЧСВВ, єпископ Северіян Якимишин, ЧСВВ та ін.

Кіяваріно Л. СПОВІДАЙТЕСЯ ДОБРЕ. 136 стор.

Що таке сповідь? Як відправити добру сповідь і чим може стати для нас зла сповідь? Написана у формі діалогу між Учителем та Учнем, гарно оформлена книжка має велике повчальне значення для кожного з нас. На життєвих прикладах у формі питань і відповідей у ній подаються детальні інформації про значення сповіді, її частоту, важливість, розгрішення і покуту, деякі необхідні молитви, а також причини злих сповідей і їх наслідки.

Ваш християнський світогляд збагатять видання видавництва "Місіонер":

о. Герилюк-Купчинський П. ***Вірю в Бога***

Десять заповідей Божих, шанування своєї релігії, визнання Символу віри — ось основне коло питань, яке висвітлює автор на основі проповідей єпископа, ректора Католицького університету в м. Будапешті д-ра Тігамера Тота.

Нойберт Е. ***Мій ідеал — Ісус, син Марії***

Любов має велике значення у нашому християнському житті. Де ж і як її навчитися? Ніхто не дав і не дасть нам кращого прикладу любові, як Ісус Христос і Його Мати Пречиста Діва Марія. Ця книжка навчить нас такої любові. Ісус Христос неначе розмовляє з нами і навчає, як любити Його матір, а опісля Пречиста Діва говорить, як любити Ісуса. Поміщені також деякі молитви до Ісуса Христа та Пречистої Діви Марії. Для широкого загалу читачів.

НАШУ ЛІТЕРАТУРУ МОЖНА ПРИДБАТИ:

у **Львові** — біля церкви св. Андрія (пл. Соборна)

у м. **Дрогобичі**, Львівська область — магазин "Місіонер", вул. Мазепи, 7

у м. **Бучачі**, Тернопільська область — Монастир Воздвиження Чесного Хреста, ЧСВВ, вул. Міцкевича, 19